TUKIVUOSI 2019-2020

TOIMITUS:
Anne-Mari Heikkinen,
Kohti Tulevaa II -hanke,
MTK-Pohjois-Savo

ULKOASU:
soilimaria.fi

KUVITUS:
Sini Karppinen
zinimilla@gmail.com

PAINO:
Painotalo Plus Digital Oy
2019

MTK-Keski-Suomi

Aito maaseutu - koulutuskalenteri

Facebook
MTK-Keski-Suomi

Toivo-tiedonvälityshanke

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Keski-Suomi MTK

TAULUKOT TIIVISTÄVÄT TUKIEHTOJA

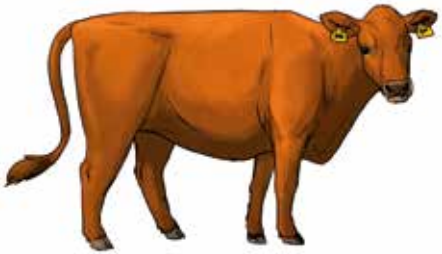

Tukikalenterin lisätaulukot auttavat viljelijöitä muistamaan, miten tukiehtoja sovelletaan käytäntöön. Täydentävät ehdot ja viherryttämisehdot koskevat käytännössä kaikkia, ja lisäksi ympäristöehtoihin sitoutuneet joutuvat ottamaan huomioon sen vaatimukset.

Kalenterissa on C- ja AB-II-kohdentamisalueen (Jämsä ja Kuhmoinen) asiat. Kalenterin tiedot on kerätty keväällä 2019. Tarkistathan siis erityisesti päätukihaun 2020 muutokset. Vuoden 2020 maksatusaikataulu perustuu myös vuoden 2019 oletukselle.

Kalenteri muistuttaa tärkeistä päivämääristä. Tarkista ehdot kuitenkin aina osoitteesta *ruokavirasto.fi.*

LYHENTEET KALENTERISSA

Tässä kalenterissa viitataan tukiehtoihin näillä lyhenteillä:

TÄ = täydentävät ehdot
YMK = ympäristökorvauksen sitoumusehdot
YMP. SOP = ympäristösopimusehdot
EHK = eläinten hyvinvointikorvauksen ehdot
LHK = luonnonhaittakorvauksen ehdot
VIH = viherryttämisen ehdot
LUO = luomutuotannon korvauksen sitoumusehdot
POHJ. KOTIELÄINTUKI = pohjoinen kotieläintuki

MIKÄ ON QR-KOODI?

Tukiehtoihin pääset nopeiten käyttämällä kalenterin sivuilla olevia QR-koodeja.

Käy ensin hakemassa älypuhelimeesi sovelluskaupasta ilmainen QR-koodin lukusovellus, englanniksi QR Reader. Sovelluskauppa on Windows Phonessa Kauppa, Androidissa Google Play ja IOS:ssa (IPhone/iPad) Applen AppStore. Lataa lukija puhelimeesi ja avaa koodi sillä.

Neuvo2020

Neuvojarekisterin asiantuntijat

HYÖDYNNÄ NEUVO2020

Kaikki viljelijät voivat käyttää Neuvo2020-asiantuntijapalveluita 10 000 euron arvosta ohjelmakauden 2015–2020 aikana. Viljelijä maksaa neuvontapalvelun hinnasta vain arvonlisäveron, jonka voi vähentää sen vuoden verotuksessa. Vipu-palveluun on tulossa maatilaosioon uudistus, josta voit seurata yhteenvetotietoja Neuvo 2020-palvelun käytöstä.

Katso neuvojat Ruokaviraston sivuilta neuvojarekisteristä.

Neuvontaa on tarjolla monipuolisesti tilan erilaisiin tarpeisiin: ympäristöneuvontaan, viherryttämiseen, täydentäviin ehtoihin, tuotantoeläinten terveydenhuoltoon ja hyvinvointiin sekä luomutuotantoon.

Neuvon avulla voit suunnitella myös tilan kilpailukykyä ja kannattavuutta, esimerkiksi investoinnin tai sukupolvenvaihdoksen alkuvaihetta sekä tuotantosuunnan muutosta. Voit saada myös velkaneuvontaa ja laskelmia kannattavuuteen ja tuotantokustannuksiin.

ENNAKOI JA SUUNNITTELE TULEVAA.
LÖYDÄ TILALLESI OIVIA RATKAISUJA!

TÄYDENTÄVÄT EHDOT KÄYTÄNNÖSSÄ 2019 C-alueella ja AB-II-kohdentamisalueella

Kaikkien tilojen tulee noudattaa täydentäviä ehtoja, sillä ne ovat lähes kaikkien korvausten ja tukien ehtona.
Tarkista AINA vaatimukset sitoumusehdoista, hakuoppaasta tai sivulta *ruokavirasto.fi*.
Jos eri tukiehdoissa on saman asian kirjaamisvaatimus, yksi kirjauskerta riittää.

Täydentävät ehdot 2019

Pellonkäytön muoto / pellon osa	PERUSTAMINEN	LANNOITUS	NIITTO / SADONKORJUU	SADON KÄYTTÖ	KEMIALLINEN KASVINSUOJELU	KASVUSTON SÄILYTTÄMINEN	PÄÄTTÄMINEN	HUOMIOI	HUOMIOI ERITYISESTI
Viljelty pelto (sis. kaikki pellot)	Kylvä 30.6. mennessä, voit poiketa runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi. Lajikkeiden tulee soveltua alueelle. Varmista tasainen itäminen ja riittävä siemen/-taimimäärä. Muista suojakaistat!	Nitraattiasetus: kokonaistyppeä lannasta ja org. lannoitevalmisteesta saa olla enint. 170 kg/vuosi. Selvitä maalaji. Lannoitus on kielletty < 5 m vesistöstä. Seuraavan 5 m alalla lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on mullattava vuorokauden sisällä. Muista kaltevuusrajoite (15 %). Tee lanta-analyysi ja pidä kirjaa lannanlevityksestä ja sadoista. Noudata levitys- ja patterointiaikoja.	Ei vaadi sadonkorjuuta, pl. avomaanvihannekset. Sadon saa käyttää hyväksi. Kirjaa satotaso ylös. Jos eläimet laiduntavat, muista pitopaikkailmoitus.	On pyrittävä korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamiseen. Sadon saa hyödyntää ja laiduntaa. Pidä rehukirjanpitoa. Laidunnettaessa maan pinta pitää pysyä pääosion kasvipeitteisenä ja maaperän eroosio saa olla vain vähäistä. MUUTOS!	Huolehdi kasvinsuojelusta ja estä rikkakasvien leviäminen mekaanisesti, biologisesti, kemiallisesti tai kasvinvuorottelun avulla. Muista ruiskuntestaus 5 vuoden välein. Pidä kirjanpitoa. Talousvesikaivojen ympärille pitää jättää 30 - 100 m suojavyöhykettä. Suojele pohjavettä. Tarkista kasvinsuojeluaineiden käyttörajoitteet ja säilytys.	Huolehdi maan kasvukunnosta. Viljele hyvän viljelytavan mukaan. Pidä maatalousmaa avoimena. Selvitä pohjavesialueen sijainti.	Päätä hyvän viljelytavan mukaan. Jos päätät kasvuston kemiallisesti, tarkista määräajat.	Sängen poltossa on rajoituksia. Torju hukkakaura ja jättiputki. Mahdollisia maisemapiirre-aloilla olevia puita ei saa leikata lintujen pesimäaikaan.	Huolehdi rikkakasvintorjunnasta ja kasvukunnosta. Viljele hyvän maatalouskäytännön mukaan ja pidä maa avoimena. Pellon on oltava viljelykelpoinen 1.1 -31.12. Jos käytät kastelua, tarkista tarvitsetko vedenottoon luvan. Ota vesinäyte, jos kastelet sellaisenaan syötäviä kasveja. Vesinäyte on tehtävä kolmen vuoden välein omasta kaivosta otetusta vedestä.
Pysyvä nurmi	Pysyväksi nurmeksi tai pysyväksi laitumeksi merkittyä peltoa viljellään täydentävien ehtojen mukaan (kuin edellä: viljelty pelto). Laidunnettaessa maan pinta pitää pysyä pääosion kasvipeitteisenä ja maaperän eroosio saa olla vain vähäistä. Natura-alueella on rajoitteita pysyvän nurmen uusimisessa.								
Tilapäisesti viljelemätön pelto		Kiellettyä.	Niitolle ei ole esteitä eikä velvoitteita, mutta maatalousmaa pitää pitää avoimena.		Saa käyttää.		Päättämiselle ei ole rajoitteita.		Huomioi tukioikeudet. Ala pitää pysyä sellaisessa kunnossa, että se on otettavissa uudelleen maatalouskäyttöön. Ilmoita varastointialueena olevat peltoalueet tilapäisesti viljelemättömänä.
Valtaojien ja vesistöjen varret (= 1 m pientareet)	Jätä 1 m nurmipeitteistä piennarta, myös ensimmäistä kertaa viljelyyn otettaessa. Jos pellon ja vesistön välissä on vähintään 10 m muuta alaa kuin peltoa, erillistä suojakaistaa tai piennarta ei tarvitse olla. Alalle ei saa nousta tulva tai se ei saa olla alaspäin viettävää jokitöyrästä tai hötteikköä.		Piennar on pidettävä avoimena.	Sadon saa korjata.	Kiellettyä. Pesäkekäsittelyä voi tehdä.	Ei saa kyntää.	Tuhoutunut piennar pitää kylvää nurmikasvilla mahdollisimman pian, jos kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu talven aikana, rikkakasvien pesäkekäsittelyä tehtäessä tai ojien kunnostustöiden yhteydessä.	Voi olla monilajinen, mutta nurmipeitteinen. Piennar mitataan ojanniskasta kasvuston suuntaan.	Piennar on oltava olemassa. Se voi olla 1 - 3 m. Piennar lasketaan peruslohkon pinta-alaan. HUOM! *Ympäristökorvauksen* mukaan vesistöjen varrella on oltava väh. 3 m suojakaista, joka alkaa pellon rajasta.
Sarka-, reuna- ja kokoojaojat ja niiden reunat		Sallittua.	Estä vesakoituminen, jottei peltopinta-ala pienene.	Sadon saa käyttää hyväksi.	Ojan saa ruiskuttaa, paitsi jos siinä on vettä.	Ei rajoituksia. Saa kyntää ojanniskaan saakka.			Jos oja on alle 3 m leveä, se on mukana pinta-alassa. Vesakoitunut ojanala poistetaan pinta-alasta.

©tukikalenteri 2019-2020

Täydentävien ehtojen kesantopelto = tuotantoon käyttämätön viher-, sänki- tai avokesanto: Pidä kesantopellot pääsääntöisesti viher- tai sänkikesantona ja uusi niiden kasvusto tarvittaessa.									
Viherkesanto	Kylvä 30.6. mennessä, voit poiketa sääolosuhteiden vuoksi. Ala voi olla perustettu yksi- tai monivuotisella riista-, maisena-, niitty-, mesi- tai nurmikasveilla tai niiden seoksella, mutta ei kuitenkaan vain viljalla, öljy- tai valkuaiskasvilla tai näiden seoksella. Näitä kasvustoja perustettaessa pohjavesialueelle siemenseoksen painosta saa olla enint. 20 % typpeä sitovia kasveja. MUUTOS!	Lannoitus on sallittua vain monivuotisia kasveja perustettaessa. Typpimäärä saa olla 50 % normaalista (typpeä 60 - 80 kg/ha maalajista riippuen). Lannoitus on sallittua kylvettäessä tai istutettaessa syyskylvöisiä kasveja. Yksivuotista nurmea ei saa lannoittaa.	Ei tarvitse niittää vuosittain, mutta maatalousmaa on pidettävä avoimena.	Saa hyödyntää ja laiduntaa. Huolehdi, että pellon pinta säilyy nurmipeitteisenä.	Estä rikkakasvien leviäminen.		Viherkesannon saa päättää kemiallisesti tai mekaanisesti 1.9. alkaen sekä 15.7 alkaen, jos istutetaan tai kylvetään syyskasveja.	Myös kesällä saa tehdä lyhtaikaisia pellon kasvukuntoa parantavia toimenpiteitä. Perustele ne lohkokohtaiseen kirjanpitoon.	Pohjavesialueiden on oltava kasvipeitteisiä. Niitä kesannot rikkakasvien torjumiseksi. Raivion on oltava ensimmäisenä vuonna viherkesantona.
Sänkikesanto	Sadon saa hyödyntää. Saa laiduntaa. Ei tarvitse niittää vuosittain, mutta maatalousmaa on pidettävä avoimena.								
Avokesanto	Saa perustaa vain poikkeustapauksissa, esim. jos rikkakasvitilanne on vaikea tai teet lyhytaikaisia kunnostustoimia. Perustele tukihakemukseen lohkon avokesannoiminen. Kirjaa perustelut myös lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Estä rikkojen leviäminen.							Pohjavesialueella ei saa olla avokesantoa.	Raivio ei saa olla ensimmäisenä vuonna avokesannolla.

VIHERRYTTÄMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ 2019

Tarkista AINA vaatimukset sitoumusehdoista, hakuoppaasta tai sivulta *ruokavirasto.fi.*
Viherryttämistukea haetaan yhtäaikaisesti perustuen kanssa.
Huomaa! AB-alueen vaatimukset poikkeavat joiltakin osin C-alueesta.

Viherryttämistuki 2019

Maatalousmaa	Tilan maatalousmaa = peltoala + pysyvät kasvit + pysyvä nurmi. Tarkista esim. marja- ja puutarhakasveista vuosittain, mikä kasvi kuuluu pysyviin kasveihin.
Viljelyn monipuolistaminen	Viljele normaalisti vähintään täydentävien ehtojen mukaan. Muista, että viljeltäviä kasveja on oltava vähintään kaksi, pl. vapautukset. AB-alueella kasveja on oltava kolme, jos peltoala yli 30 ha. Ota AB-alueella huomioon myös pääkasvin ja kahden eniten viljellyn viljelykasvin peltoalarajoitteet. Vapaudut kokonaan viljelyn monipuolistamisesta, jos: - *peltoalastasi* yli 75 % on nurmea, kesantoa, palkokasveja, näiden käyttötapojen yhdistelmää tai jos - tukikelpoisesta *maatalousmaastasi* yli 75 % on pysyvää nurmea, nurmea tai näiden käyttötapojen yhdistelmää. Vapautus voi aiheuttaa sen, ettei ympäristökorvauksen joitakin tukia makseta. Kasvusto on säilytettävä 30.6. - 31.8. tai kasvi on pystyttävä tunnistamaan kasvijäänteistä. Tarkista, mitkä kasvilajit kuuluvat viherryttämiseen. Viherryttäminen ei koske alle 10 ha:n tiloja, luomutiloja tai tiloja, joilla viljellään pääosin nurmea. Luomuvalvontarekisteriin ilmoittautuminen vapauttaa viherryttämisestä siirtymäkaudesta lähtien.
Pysyvät nurmet (pysyväksi nurmeksi merkitty maatalousmaa)	Lohkon voi kylvää esim. viljalle, jolloin pysyvän nurmen merkintä poistuu. Yli viisivuotiset nurmet muuttuvat pysyväksi nurmeksi. Vipu-kartassa on nähtävissä nurmivuodet. Osa kasvulohkojen nurmikoodeista nollaa, jäädyttää tai kerryttää nurmivuosia. Toistaiseksi Suomessa voidaan viljellä normaalisti täydentävien ja/tai ympäristökorvausehtojen mukaisesti. Nurmea voidaan uusia tai kierto voidaan katkaista ennallistamiseen saakka. Huomioi kuitenkin, että osaa ympäristökorvauksen lohkokohtaisista toimenpiteistä ei voi ilmoittaa pysyvän nurmen lohkolle. Puustoa saa olla lohkolla enintään 50 puuta/ha. Heinä- ja nurmikasvien osuus on oltava yli 50 % kasvulohkon tukikelpoisesta alasta. Huomoi, että maatalousmaa on pidettävä avoimena. Natura-alueiden pysyviä nurmia ei saa ottaa muuhun käyttöön. Kasvuston voi uusia vain erityisestä syystä, mutta silloinkaan sitä ei saa kyntää. Uudistamisesta pitää ilmoittaa etukäteen kirjallisesti kuntaan.

©tukikalenteri 2019-2020

KAISTAT TUKIEHDOISSA

Tarkista uomarekisteri Vipu-palvelusta!

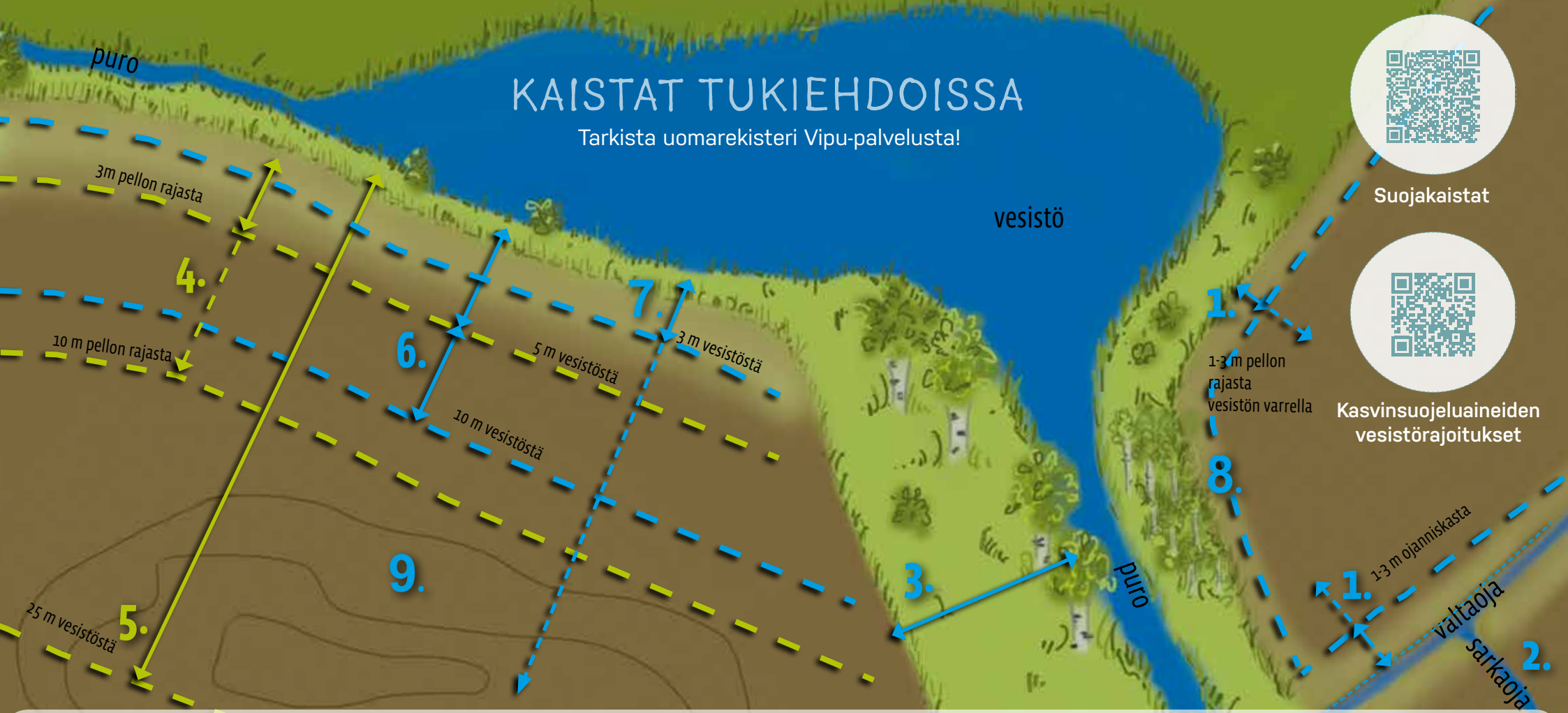

1. Jätä 1 - 3 m nurmipeitteistä piennarta. Piennar alkaa valtaojan ojanniskasta tai vesistön varrella pellon rajasta. Piennarta ei saa lannoittaa, eikä siinä saa käyttää kasvinsuojeluaineita (TÄ).
2. Sarkaojaan ei tarvitse jättää suojakaistaa (TÄ).
3. Jos luontainen suojakaista on vähintään 10 m, ei erillistä kaistaa tarvita (TÄ, YMK).
4. Jätä 3 - 10 m nurmipeitteistä suojakaistaa. Kaista alkaa viljellyn pellon rajasta. Suojakaistaa ei saa lannoittaa. HUOM! Suojakaistan ala vähennetään lantatoimenpiteessä ilmoitettavasta peruslohkon pinta-alasta (YMK).
5. Karjanlantapoikkeusta ei voi käyttää alle 25 m vesistöstä (YMK).
6. Alle 5 m vesistöstä ei saa lannoittaa. Seuraavan 5 m alalta lanta ja orgaaniset lannoitteet on mullattava vuorokauden sisällä. Rannan saa laiduntaa (TÄ).
7. Mitään kasvinsuojeluaineita ei saa levittää alle 3 m vesistöstä. Katso myyntipakkauksesta levitettävän aineen suojaetäisyys (TÄ).
8. Jos pellon ja vesiuoman välissä on tiheä, noin 5 m korkea metsikkö, kasvinsuojeluaineen suojaetäisyydeksi riittää 3 m vesistön rajasta (TÄ).
9. Levitä lietelanta, virtsa tai nestemäinen orgaaninen lannoitevalmiste *sijoittamalla* pelloille, joiden kaltevuus on 15 % tai enemmän. Muut lannat on muokattava 12 tunnin sisällä. Tee näin myös silloin, jos käytät säilörehun puristenesteitä ja jaloittelualueiden valumavesiä lannoitteena (TÄ).

©tukikalenteri 2019-2020

YMPÄRISTÖKORVAUS KÄYTÄNNÖSSÄ 2019 C-alueella ja AB-II-kohdentamisalueella

Ympäristökorvausta saava noudattaa täydentäviä ehtoja ja säilyttää maatalousmaan viljelykunnossa. Myös ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimukset on täytettävä (joita ovat fosforin käytön vähimmäisvaatimukset, integroidun torjunnan periaatteiden noudattaminen, kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutus/tutkinto ja testattu ruisku). Ne sisältävät automaattisesti sitoumuksen myös ravinteiden tasapainoiseen käyttöön. Lisäksi viljelijä on voinut valita lohkokohtaisia lisätoimenpiteitä. Jos eri tukiehdoissa vaaditaan kirjaamaan sama asia, yksi kirjaus riittää. Tarkista AINA vaatimukset sitoumusehdoista, hakuoppaasta tai sivulta *ruokavirasto.fi*.

Ympäristökorvaus 2019

	PERUSTAMINEN	LANNOITUS	NIITTO/ SADONKORJUU	SADON KÄYTTÖ	KEMIALLINEN KASVINSUOJELU	KASVUSTON SÄILYTTÄMINEN	PÄÄTTÄMINEN	HUOMIOI	HUOMIOI ERITYISESTI
Ravinteiden tasapainonen käyttö pellolla (ilman lohkokohtaisia toimenpiteitä)	Kasvusto on perustettava 30.6. mennessä, mutta voit poiketa sääolosuhteiden vuoksi (märkyys). Vuosittainen viljelysuunnitelma on oltava tehty ennen kasvukautta. Alaa on viljeltävä tarkoituksenmukaisella tavalla niin, että saadaan tasainen kasvusto. Muista suojakaistat.	Lannoita ympäristötukiehtojen mukaisesti. Huomioi viljavuustutkimus (5/3v.) ja lannoitusehdot/-tasot. Satotasokorjausmahdollisuus. Huomioi nitraattiasetuksen lannanlevitysaika (1.4 - 31.10., poikkeus 31.11. saakka vain märkyyden vuoksi) ja levityssäännöt. Muista lanta-analyysi yli 25 m^3 lantamäärästä. Voimassa olevan viljavuustutkimustuloksen tulee olla valmis ennen seuraavaa lannoituskertaa. Jos sato on jäänyt korjaamatta, levitetty fosfori on huomioitava seuraavana vuonna täysimääräisesti lannoituksessa. Käytä tarvittaessa fosforin tasausta.	Ei ole pakollista, pl. avomaan vihannekset, jos sitä ei jossakin muussa ehdossa vaadita.	Sadon saa hyödyntää, jos lohkon lisätoimenpide ei sitä kiellä. Saa laiduntaa.	Sallittua, mikäli jossakin lisätoimenpiteen ehdoissa ei nimenomaan toisin määrätä. Noudata integroidun kasvinsuojelun ohjeita. Muista ruiskun testaus ja tutkinto 5 vuoden välein.	Kasvuston saa korjata, jos lohkon lisätoimenpide ei sitä rajoita.	Kasvuston saa päättää, jos lohkon lisätoimenpide ei sitä rajoita.	Aloittava/uusi viljelijä! Tee tentti! Valitun tilakohtaisen toimenpiteen ehdoissa voi olla lohkokohtaisia lannoitusrajoituksia.	Tee lohkokohtainen kirjanpito! Huolehdi, että korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista myös seuraavana vuonna. Muista suojakaistat. Kirjaa poikkeamat lohkokohtaiseen kirjanpitoon. Pohjavesialueella oleva pelto viljellään täydentävien ehtojen mukaisesti.
Valtaojien ja vesistöjen varsien suojakaistat 3 m	Kaistat on perustettava nurmensiemenellä vesistöjen varrelle, mutta niitä ei saa perustaa suojaviljaan. Kaistat lasketaan peruslohkon pinta-alaan. Kaista voi olla 3 - 10 m.	Ei saa lannoittaa perustamisvaiheessakaan. Muista myös 5 metrin lannoittamattoman alueen vaatimus vesistön reunassa.	Saa hyödyntää. Saa laiduntaa.	Saa hyödyntää.	Kiellettyä. Pesäketorjunta on sallittua vaikeissa rikkatilanteissa.	Kasvusto on säilytettävä. Ei saa kyntää.	Kasvusto on uusittava, jos se tuhoutuu.	Niitettävä, ettei vesakoidu. Rikkakasvit voi torjua pesäketorjuntana.	Perustaminen on tehtävä nurmikasveilla. Ei saa vesakoitua.
Tilapäisesti viljelemätön pelto	Hoidetaan täydentävien ehtojen mukaan.								
Avo- tai sänkikesanto ja yksivuotinen viherkesanto	Kesantoa on hoidettava täydentävien ehtojen mukaan. Ei saa lannoittaa. Jos kesannolle perustetaan 15.7. jälkeen syyskylvöinen kasvusto, lohkoa voidaan lannoittaa sitoumusehtojen taulukoiden mukaisesti.								
Monivuotinen viherkesanto	Kylvettävä viimeistään 30.6. yksi- tai monivuotisilla riista-, maisema-, niitty-, mesi- tai nurmikasveilla (pl. pohjavesialueet, joissa siemenseoksen painosta saa olla enint. 20 % typensitojakasvin siemeniä). Ei saa kuitenkaan kylvää vain viljalla, öljy- tai valkuaiskasveilla tai näiden siemenseoksella. Kylvö on myös myöhemmin sallittua, jos sääolosuhteet ovat olleet poikkeukselliset. Kylvössä on käytettävä tarpeeksi siemeniä peittävän kasvuston aikaansaamiseksi. MUUTOS!	Saa lannoittaa perustettaessa. Huomaa myös, että ympäristösitoumuksen tehneillä tiloilla monivuotisen viherkesannon perustamisvaiheen lannoitukselle on alemmat raja-arvot kuin täydentävissä ehdoissa (esim. typpilannoitemäärä –50 %).	Ei tarvitse niittää vuosittain, mutta maatalousmaa on pidettävä avoimena.	Saa hyödyntää. Saa laiduntaa. Pidä pellon pinta kasvipeitteisenä.	Estä kesantopelloilla rikkakasvien leviäminen. Pesäketorjunta on sallittu. Ota lohkon alkuperäisestä tilanteesta kuva lohkokirjanpitoon.	Kasvusto on säilytettävä 1.9. tai 15.7. saakka.	Kasvuston saa päättää 1.9. alkaen kemiallisesti tai mekaanisesti. Syyskasveja istutettaessa tai kylvettäessä päättämisen voi tehdä jo 15.7. alkaen. Myös kesällä saa tehdä lyhytaikaisia pellon kasvukuntoa parantavia toimenpiteitä. Perustele ne lohkokohtaiseen kirjanpitoon. Laita toimenpide Vipuun lisätieto-kohtaan.	Jos kylvät viimeisen kylvöpäivän jälkeen, kirjaa perustelut lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Hoidetaan täydentävien ehtojen mukaan.	Peltomaa on pidettävä avoimena.
Monimuotoisuuskaista	Monimuotoisuuskaistan tarkoitus on edistää luonnon monimuotoisuutta. Sen voi perustaa peruslohkon reunalle, jos se ei rajoitu vesistöön. Kaista on keskimäärin enintään 3 metriä leveä ja se lasketaan viljelykasvin pinta-alaan. Monimuotoisuuskaista voidaan perustaa nurmi-, heinä-, niitty-, riista- tai maisemakasvien siemenillä. Kaistalla voi myös kasvaa samaa viljelykasvia kuin lohkolla. Silloin jätetään keskimäärin enintään 3 m leveä kaista lohkon reunalla tai reunoilla korjaamatta. Monimuotoisuuskaistaa on hoidettava samalla tavalla kuin suojakaistaakin.								

©tukikalenteri 2019-2020

YMPÄRISTÖKORVAUKSEN LOHKOKOHTAISET TOIMET KÄYTÄNNÖSSÄ 2019

C-alueella ja AB-II-kohdentamisalueella

Lohkokohtaiset toimenpiteet

Tila noudattaa vain valitsemiensa lohkokohtaisten toimenpiteiden ehtoja. Muista pitää kirjanpitoa kaikista lohkoista! Tarkista vaatimukset: *ruokavirasto.fi.*

Lohkokohtainen toimenpide	PERUSTAMINEN	LANNOITUS	NIITTO/ SADONKORJUU	SADON KÄYTTÖ	KEMIALLINEN KASVINSUOJELU	KASVUSTON SÄILYTTÄMINEN	PÄÄTTÄMINEN	HUOMIOI	HUOMIOI ERITYISESTI
1. Lietelannan sijoittaminen peltoon	Ei ole pakollista toteuttaa tai ilmoittaa joka vuosi. Lietettä on levitettävä sijoittamalla tai multaamalla vähintään 20 m³/ha vuodessa lohkolla tai lohkon osalla, jolla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levitys on sallittu. Muista laskea suojakaistat levitysalasta pois. Varmista, että syysilmoituksen alat ja määrät vastaavat lohkokohtaista kirjanpitoa. Ilmoita vain alat, joissa minimilevitysmäärä täyttyy. Ilmoitetun alan ei tarvitse olla sama kuin tukihakemuksen kasvulohkon pinta-ala. Kirjaa lohkokohtaisiin muistiinpanoihin lietteen määrä sekä sen typpi- ja fosforiravinnemäärät. Tarkista, että alat, lannan kuiva-aineprosentti ja ilmoitus vastaavat toisiaan. Alat ilmoitetaan syysilmoituksella 31.10. mennessä.								Tarkista, että alat, lannan kuiva-aineprosentti ja ilmoitus vastaavat toisiaan.
2. Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen	Ei ole pakollista toteuttaa tai ilmoittaa joka vuosi. Lisättävän aineen määrän on oltava vähintään 15 m³/ha vuodessa ja kuiva-ainepitoisuuden vähintään 20 %. Muista ottaa suojakaistat levitysalasta pois. Ilmoita vain alat, joissa minimilevitysmäärä täyttyy. Ilmoitetun alan ei tarvitse olla sama kun tukihakemuksen kasvulohkon pinta-ala. Kirjaa lohkokohtaisiin muistiinpanoihin lannoitevalmiste, maanparannusaine, kasvualusta ja toiselta tilalta hankittu kuivalanta tai lannasta erotettu kuivajae sekä levitysmäärä. Pidä kirjaa myös typpi- ja fosforimääristä. Säilytä analyysit. Tarkista, että alat, lannan kuiva-aineprosentti ja ilmoitus täsmäävät sekä vastaavat lohkokohtaista kirjanpitoa. Alat ilmoitetaan syysilmoituksella 31.10. mennessä.								
3. Valumavesien hallinta	Pakollista joka vuosi. Valumavesien hallinta edellyttää, että korvauskelpoiselle lohkolle on rakennettu säätösalaojitus, säätökastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä. Ne on pitänyt jo perustaa. Uusia aloja ei voi enää ilmoittaa. Toteuttamisesta on pidettävä kirjaa, johon on merkittävä säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet. Tiedot voidaan merkitä myös lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.								Pidä kirjanpitoa.
4. Ympäristönhoitonurmet	©tukikalenteri 2019-2020								
a) Suojavyöhykenurmi (suojavyöhykepellot)	On pitänyt jo perustaa ensimmäisenä sitoumusvuonna.	Nurmia on voinut lannoittaa perustamisvaiheessa. Muina vuosina ei saa lannoittaa.	Niitettävä, korjuujäte korjattava vuosittain tai laidunnettava. Luonnonvaraiset eläimet on huomioitava niitossa.	Sadon saa hyödyntää. Saa laiduntaa.	Kielletty. Poikkeuksena hukkakaura sekä valvatti, pujo, pelto-ohdake ja muut tuulen mukana leviävät, joita saa torjua kemiallisesti tai mekaanisesti.	Säilytä kasvusto sitoumuskauden loppuun (30.4.20). Jos vanha nurmi tuhoutuu, uusi se heti olosuhteiden salliessa saman kasvukauden aikana.	Kasvuston saa päättää sitoumuskauden loputtua (30.4.20). Ruiskuttaminen ja muokkaaminen on mahdollista vasta keväällä 2020.	Sitoumusala ei voi muuttua sitoumuskaudella.	Tarkista, onko suojavyöhykkeillä rajoituksia 2020. Huomioi kasvuston kunto, kun ilmoitat kasvilajin.
b) Monivuotiset ympäristönurmet	On pitänyt jo perustaa. Peruste on pitänyt kirjata lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Sitoumuskauden aikana ei saa uusia muokkaamalla.	Monivuotista ympäristönurmea voi lannoittaa ympäristösitoumusehtojen mukaisesti kuten normaalia tuotantonurmea.			Sallittua kasvukaudella.	Säilytä kasvusto sitoumuskauden loppuun (30.4.20).		Alalla voidaan tehdä salaojitus, kalkitus, valtaojien kaivuu ja perkaus sekä muu vastaava maan rakennetta ja vesitaloutta parantava lyhytaikainen toimenpide. Kylvä heti sen jälkeen nurmikasvusto.	Niitot ja kasvuston poiskorjuu on tehtävä. Tee lohkokohtaiset muistiinpanot.
c) Luonnonhoitopellot (LHP)	Kylvä viim. 30.6 tai edellisenä vuonna suojaviljan kanssa tai vanhaan nurmeen. Nurmi voi olla monilajinen, mutta heinää on löydyttävä kasvustosta. Typensitojakasveja saa olla enint. 20 %. Ei voi perustaa pysyvän nurmen lohkolle.	Vähäinen lannoitus on sallittua perustamisvaiheessa.	Pelto on niitettävä joka toinen vuosi. Jos rikkakasviongelma on vaikea, on niitettävä vuosittain (tai jopa useammin). Luonnonvaraiset lajit on huomioitava niitossa.		Sallittua vain perustamisen ja päättämisen yhteydessä.	Säilytä kasvusto vähintään kaksi vuotta samalla lohkolla. Jos hallinta muuttuu, vaatimuksen ei tarvitse täyttyä.	Kasvuston saa päättää 1.9. alkaen tai seuraavana keväänä. Jos kylvetään syyskylvöinen kasvi, saa päättää 15.7. alkaen myös kemiallisesti (toisen vuoden jälkeen). Tarkista milloin 2019 perustetun ensimmäisen vuoden LHP:n voi päättää.		Niitä riittävän tiheästi. Rikkakasvit eivät saa levitä. Kunnostettavat alueet eivät saa olla pitkään ilman nurmikasvustoa. Tarkista, voiko LHP-nurmea ilmoittaa C-alueella 2020. Tarkista milloin ruiskuttaminen ja muokkaaminen on mahdollista. Huomioi kasvuston kunto, kun ilmoitat kasvilajin.
5. Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla	Siemenperunalla oleva lohko on kokonaan katettava, yksivuotisilla kasveilla kesäkuun ja esikasvin vaativilla heinäkuun loppuun mennessä. Katetta on oltava vähintään 0,05 ha/vuosi.		Leikattava nurmikate on pidettävä lyhyenä kasvukauden aikana.		Sallittua.	Säilytä kate sadonkorjuuseen asti, monivuotisilla kasveilla kaikki viljelyvuodet.		Jos vähimmäisala 0,05 ha/vuosi ei täyty, tuki peritään takaisin koko sitoumuskaudelta.	Kate pitää pystyä toteamaan joka vuosi.
6. Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	Kasvipeitteisyysala voi vaihdella sopimusalalla vuosittain 20, 40 tai 60 % ja AB-kohdentamisalueilla 80 %:in saakka. Jos viljelet sekä AB- että C-alueilla, varmista että minimivaatimus täyttyy molemmilla tukialueilla. Suunnittele alustavasti jo keväällä tulevan talven kasvipeitteiset alat. Minimialavaatimuksen on täytyttävä joka vuosi. Muuten toimenpide hylätään ja maksetut kasvipeitteisyyden korvaukset peritään takaisin koko sitoumusajalta. Kasvipeitteisyysalaksi hyväksytään mm. tietyt kevennetyllä muokkauksella muokatut maat, nurmi, sänget, suorakylvösänget, kerääjäkasvien kasvustot, talven yli säilytetty kasvusto ja syyskylvöiset kasvit. Glyfosaatilla lopetettu tai kevytmuokattu nurmi ei täytä kasvipeitteisyysehtoa.					Kasvipeitteisyys on säilytettävä kylvömuokkaukseen tai vastaavaan viljelytoimenpiteeseen asti.	Voi päättää seuraavana keväänä.	Kasvipeitteisyys ilmoitetaan syysilmoituksella 31.10. mennessä. Huomioi, että kaikki lohkot eivät täytä vaatimusta, esim. suojavyöhyke ja LHP. Ei rajoita seuraavan vuoden viljelyä.	Alan on oltava kasvipeitteinen ja alaa on oltava joka vuosi vähintään 20 % sitoumusaikana.

	PERUSTAMINEN	LANNOITUS	NIITTO/ SADONKORJUU	SADON KÄYTTÖ	KEMIALLINEN KASVINSUOJELU	KASVUSTON SÄILYTTÄMINEN	PÄÄTTÄMINEN	HUOMIOI	HUOMIOI ERITYISESTI
7. Peltoluonnon monimuotoisuus									
a) Viherlannoitusnurmi	Kylvä 30.6. mennessä tai edellisenä vuonna suojaviljan kanssa. Siementen on oltava nurmi-, heinä- ja typensitojakasveja (joista jälkimmäisiä väh. 20 % siementen painosta). Viherlannoitusnurmea ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen.	Saa lannoittaa perustamisvaiheessa.	Ei ole rajoitettu. Luonnonvaraiset lajit on huomioitava niitossa.	Sadon saa korjata, hyödyntää ja laiduntaa.	Kasvukaudella sallittua.	Huomioi, että viherlannoitusnurmesta ei makseta luonnonhaittakorvausta tai ympäristökorvausta kolmen vuoden jälkeen.	Kasvuston saa päättää (myös kasvisuojeluaineilla) 1.9. alkaen, jos seuraava kasvusto kylvetään vasta keväällä. Muokata voi aikaisintaan 1.10. Kasvuston saa päättää myös ennen syysviljan kylvöä.	Korvausta ei makseta luomutiloille. Lannoituksen raja-arvot ovat alemmat kuin täydentävissä ehdoissa. Ei rajoita seuraavan vuoden viljelyä.	Siemenseoksen on oltava oikea.
b) Kerääjäkasvit	Kylvä viimeistään orasvaiheessa yksivuotiseen kasvustoon (varhaisperunaan ja varhaisvihanneksiin 15.8. mennessä). Kerääjäkasvi voi olla esim. italianraiheinä, muu heinä, apila tai muu nurmipalkokasvi.	Saa lannoittaa perustamisvaiheessa. Viljelykasvin jälkeen perustettavaa alaa ei saa lannoittaa, pl. puutarhakasvit. Seuraavan vuoden kasvia varten saa lannoittaa vasta 1.10. jälkeen.	Niitto ei ole pakollista.	Sadon saa laiduntaa tai käyttää pääkasvin sadonkorjuun jälkeen.	Sallittua. Huolehdi, että pääkasvin kasvinsuojelu ei tapa kerääjäkasvia.	Säilytä kasvusto yksi kasvukausi.	Kasvuston saa päättää (muokata tai kyntää) aikaisintaan 1.10., kemiallisesti aikaisintaan 15.9. Päätä kasvusto, jos perustat lohkolle monivuotisen nurmen seuraavana vuonna.	Kerääjäkasveilla ei saa perustaa monivuotista nurmea tai seuraavan vuoden viljelykasvustoa, pl. viherkesanto ja/tai jos pellon hallinta on muuttunut. Syysviljan voi kylvää suorakylvönä kerääjäkasvikasvustoon, jos ei lannoita.	Kylvä riittävän aikaisin. Kasvuston on oltava riittävän tiheä. Kirjaa kylvöpäivä muistiin.
c) Niitty- ja lintupelto (MONIMUOTOISUUSPELLOT)	Kylvä 30.6.mennessä. Huomioi siemenseos! Ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen.	Saa lannoittaa perustamisvaiheessa.	Niitto ei ole pakollista. Niittää voi 1.8. alkaen. Jos rikkakasviongelma on vaikea, on lohko niitettävä, mutta sen saa tehdä vasta 1.8. jälkeen. Huomioi luonnoneläimet.	Sadon saa korjata ja hyödyntää. Ei saa laiduntaa.	Kiellettyä kylvön jälkeen, mutta sallittua ennen perustamista.	Säilytä kasvusto vähintään kaksi vuotta samalla lohkolla.	Kasvuston saa päättää 1.9. alkaen tai seuraavana keväänä (toisen vuoden jälkeen) myös kemiallisesti. Jos kylvetään syyskylvöinen kasvi, voidaan päättää kemiallisesti jo 15.7. alkaen.	Ei voi perustaa pysyville nurmille. Ei rajoita viljelyä kahden vuoden jälkeen.	Säilytettävä vähintään kaksi vuotta. Jos haluat kahden vuoden jälkeen ilmoittaa lohkon niitty- ja lintupeltona, perusta se uudelleen.
d) Maisemapelto (MONIMUOTOISUUSPELLOT)	Kylvä vuosittain 30.6. mennessä. Huomioi siemenseos! Ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen. Ei saa muokata kasvukaudella.					Säilytä kasvusto yksi kasvukausi ja seuraava talvi.	Kasvuston saa päättää seuraavana keväänä, myös kemiallisesti.	Ei rajoita seuraavan vuoden viljelyä. Vuonna 2019 perustetutun riistapellon nurmen voi ilmoittaa vuonna 2020 säilörehunurmena.	Perusta oikein ja huomioi oikea siemenseos.
e) Riistapelto (MONIMUOTOISUUSPELLOT)	Kylvä vuosittain 30.6. mennessä, voi kylvää kaistoihin. Huomioi siemenseos! Ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen. Älä perusta vilkasliikenteisen tien lähelle. Ei saa muokata kasvukaudella.			Sato on käytettävä riistan ruokintaan (joko ko. pellolla tai läheisellä syöttöpaikalla).					
f) Saneerauskasvit	Kylvä 30.6. mennessä. Perustettava vuosittain. Siemen voi olla vain öljyretikka, valkosinappi, sametikukka tai niiden seokset. Maksetaan alalle, jolla on edellisinä vuosina ollut perunaa, sokerijuurikasta tai avomaan puutarhakasveja.	Saa lannoittaa perustamisvaiheessa LHP:n ohjeiden mukaan.	Kasvusto voidaan niittää tai murskata kasvukauden aikana.		Kiellettyä.	Saneerauskasvi voi olla samalla lohkolla enintään kahtena vuonna peräkkäin.	Kasvuston saa muokata kahden kuukauden kuluttua kylvöstä. On pyrittävä päättämään niin, että kasvi ei lähde uudelleen kasvamaan. Ei saa päättää kemiallisesti.	Saneerauskasvia voivat käyttää vain tilat, joilla on viljelyssä perunaa, sokerijuurikasta tai avomaanvihanneksia. Ei rajoita seuraavan vuoden viljelyä.	Varmista saneerauskasvin oikea laji.
8. Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu	Vaihtoehtoista kasvinsuojelua on käytettävä vuosittain vähintään väh. 0,05 ha:lle. Kasvisuojelumenetelmä ja lohkojen ala voivat vaihdella vuosittain menetelmäryhmän I ja II välillä. Pyri käyttämään ensisijaisesti mekaanista tai biologista kasvinsuojelumenetelmää. Erityisesti kemialliselle torjunnalle pitää olla perusteet. Menetelmäryhmää I ei saa valita yksivuotisten puutarhakasvien lohkoille. Kasvulohkolle voi valita vain yhden menetelmän. Muista tehdä merkinnät lohkokohtaisiin muistiinpanoihin käytetystä menetelmästä, torjunnan onnistumisesta, kasvuston tai kasvintuhoojien tarkkailusta ja torjunnasta sekä kemiallisen torjunnan perusteluista. Säilytä kuitit.							Haraus ja liekitys (menetelmä II) on tehtävä vähintään 2 kertaa kasvukaudessa. Tee muistiinpanot menetelmän käytöstä ja torjunnasta sekä tuloksesta. Kirjaa ansojen ja mehiläispesien määrä, laitteiden ja materiaalien olemassaolo sekä mahd. urakoinnit.	

©tukikalenteri 2019-2020

MUISTA!

1.7. alkaen kirjaa muistiinpanoihin myöhässä tehdyn kylvämisen syy (TÄ).

1.7. on haettava mehiläistalouden kansallista pesäkohtaista tukea Pohjois-Savon ELYstä tuotantokaudelta 1.6.–30.9 (Vipu).

1.7. lähtien viljelykasvin osuus (2 tai 3 kasvia) pitää pystyä toteamaan, kun viljelyä monipuolistetaan viherryttämällä 30.6.–31.8.

12.7. on viimeinen mahdollinen päivä palauttaa päätukihakemus myöhässä. Tukivähennys on 19 %. Tämän jälkeen lähetetyt myöhästyneet päätukihakemukset hylätään.

15.7. alkaen *syyskasvin perustamista varten* voi päättää:
• niitty- ja lintusiemenkasvustot toisen ilmoitusvuoden jälkeen, myös kemiallisesti. Jos syyskasvia ei perusteta, päättämisen voi tehdä aikaisintaan kylvöä seuraavana keväänä (YMK).
• luonnonhoitopeltonurmet toisen ilmoitusvuoden jälkeen, myös kemiallisesti. Jos syyskasvia ei perusteta, pellon voi päättää vasta 1.9. alkaen (YMK).
• kesannot. Jos syyskasvia ei perusteta, pellon voi päättää kemiallisesti vasta 1.9. alkaen (TÄ).

15.7. alkaen voi lannoittaa kesannolle perustettua syysviljaa tai muuta kasvustoa taulukoiden mukaisesti (TÄ).

16.7. mennessä on jätettävä metsämarjojen ja -sienten varastointituen hakemus (lomake 237) Lapin ELYyn.

31.7. asti yksivuotisilla puutarhakasveilla on oltava kate (YMK). Katetta on pidettävä kaikki satovuodet.

Hae kunnasta petovahinkokorvaukset. Haku on jatkuva.

Ilmoita joka kuukausi kuntaan valmistamasi juustokilot sekä myös suoramyyntimaidot. Pidä kaikesta maidon käytöstä erillistä tuotekohtaista kirjaa (EUn eläinpalkkiot, kuttujen maitomäärä, maidon suoramyyntimäärä).

HEINÄKUU 2019

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
27	1 Aaro Aaron MUISTA!	2 Mari Maria Marika	3 Arvo	4 Ulla Ulpu	5 Unto Untamo	6 Esa Esias	7 Klaus Launo
28	8 Turo Turkka	9 Jasmin Jade Nanna	10 Saimi Saima	11 Noora Elli Nelli	12 Hermanni Herkko MUISTA!	13 Joel Ilari Lari	14 Alisa Aliisa
29	15 Rauni Rauna MUISTA!	16 Reino MUISTA!	17 Ossi Ossian	18 Riikka	19 Sari Sara Saara	20 Maarit Reetta Marketta	21 Hanna Johanna Jenni
30	22 Leena Matleena	23 Olga Oili	24 Tiina Kirsi Krista	25 Jaakko Jimi	26 Martta	27 Heidi	28 Atso
31	29 Olli Olavi	30 Asta	31 Helena Elena MUISTA!				

Maksetaan: Maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

KESÄKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ELOKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Hyrrä

Investointituen 3. hakujakso jatkuu.
Aloitustuen 3. hakujakso päättyy 31.7.

Valvontaohjeet

MUISTA!

1.8. alkaen

- saa maisemapiirrealojen suojeltuja puita leikata (leikkaaminen on kiellettyä 1.5.–31.7.) (TÄ).
- monimuotoisuuspeltojen kasvuston voi niittää. Sen voi hyödyntää muuten, paitsi laiduntamalla. Niitto ei kuitenkaan ole pakollista (YMK).
- vasikat voi lisäruokkia perinnebiotooppi- ja luonnonlaidunalueilla. Hae lupaa paikalliselta ELYltä (YMP. SOP.).

15.8. on viimeistään kylvettävä kerääjäkasvi yksivuotisille puutarhakasveille. Kerääjäkasvia ei saa lannoittaa erikseen, mutta sille saa lisätä puutarhakasvien typpilannoitusta 20 kg/ha. *Huom!* Muille peltoviljelykasveille kerääjäkasvi on kylvettävä viimeistään orasvaiheessa (YMK).

31.8. on viimeistään tehtävä koko tilan hallinnansiirto, jotta uusi haltija saa vuoden 2019 tuet. Ota yhteys kuntaan.

31.8. esikasvatusta vaativilla puutarhakasveilla on oltava kate. Katetta on pidettävä kaikki satovuodet (YMK).

Muista tehdä ympäristösopimukseen liittyvät vuosittaiset työt, kuten laidunnus, niitto tai pensaiden raivaus (YMP. SOP.).

MUUTOS!

Nautojen, lampaiden ja vuohien eläinluettelon pitovaatimuksia on muutettu. Kun ilmoitat tapahtumailmoitukset sähköisesti 7 päivän kuluessa, paperista eläinluetteloa ei tarvita, eikä eläinluetteloa tarvitse säilyttää. (TÄ)

Sikojen merkintätunnus on muuttunut eläintenpitäjäkohtaisesta pitopaikkakohtaiseksi (TÄ).

ELOKUU 2019

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
31	Hyrrä Aloitustuen 4. hakujakso alkaa 1.8. Investointituen 3. hakujakso päättyy 15.8. ja 4. hakujakso alkaa 16.8.			1 Maire MUISTA!	2 Kimmo	3 Nea Linnea Vanamo	4 Veera
32	5 Salme Sanelma	6 Keimo Toimi	7 Lahja	8 Silva Sylvi	9 Erja Nadja Eira	10 Lauri Lasse	11 Sanna Susanna
33	12 Kiira Klaara	13 Jesse Okko	14 Onerva Kanerva	15 Jaana Marjo MUISTA!	16 Aulis	17 Verneri	18 Leevi
34	19 Mauno Maunu	20 Sami Samuli	21 Veini Soini	22 Iivari Iivo	23 Signe Varma	24 Perttu	25 Loviisa
35	26 Ilmi Ilma	27 Rauli	28 Tauno	29 Iina Iines Inari	30 Eemeli Eemi	31 Arvi MUISTA!	

Maksetaan: Maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

HEINÄKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SYYSKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

MUISTA!

1.9. alkaen saa levittää tuotantoeläinten lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden liukoista typpeä enintään 35 kg/ha (nitraattiasetus, TÄ).

1.9. alkaen saa päättää:
- viher- ja sänkikesannot. Kesän kasvipeitteisyydestä voi poiketa tietyillä edellytyksillä. Ne löytyvät tämän kalenterin taulukosta (TÄ).
- niittysiemenkasvustot toisen ilmoitusvuoden jälkeen. Maisema- ja riistakasvikasvuston saa päättää aikaisintaan kylvöä seuraavana keväänä (YMK).
- viherlannoitusnurmen. Muokata voi vasta lokakuusta alkaen, jos seuraava viljelykasvi kylvetään keväällä. Nurmen voi päättää ennen syyskylvöä (YMK).

1.9. alkaen luonnonhoitopeltonurmen saa päättää myös *kemiallisesti* toisen ilmoitusvuoden jälkeen. Pyri päättämään kasvusto vasta seuraavana keväänä. Tarkista, saako 2019 ensimmäisen kerran ilmoitettua LHP-nurmea vielä lopettaa (YMK).

12.9. alkaen voi jättää syysilmoituksen (YMK).

15.9. alkaen saa
- levittää lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta *vain sijoittamalla* kasvipeitteisenä talven yli pidettäville lohkoille. Ennen syyskasvin kylvöä lantaa saa levittää myös muilla tavoilla (nitraattiasetus, TÄ).
- päättää kemiallisesti kerääjäkasvikasvuston. Muokkaamalla sen voi päättää vasta lokakuusta alkaen (YMK).

21.9. mennessä on viimeistään toimitettava paperit koko tilan hallinnansiirrosta. Ota yhteys kuntaan.

30.9. nautojen, lampaiden ja vuohien laiduntamisvelvoite päättyy (60/90 vrk 1.5.–30.9), jos tila on sitoutunut hyvinvointikorvauksen laidunnustoimenpiteeseen. Toteutuminen tarkistetaan laidunnuskirjanpidosta. Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilutoimenpiteessä eläinten on ulkoiltava päivittäin 1.5.–30.9. tai kaksi kertaa viikossa ympäri vuoden. Jos vaatimukset eivät ole täyttyneet, toimenpiteestä on luovuttava. Jos on valinnut ympärivuotisen ulkoilun, se jatkuu kaksi kertaa viikossa (EHK).

30.9. mennessä on tehtävä eläinmääräilmoitus sikarekisteriin ajalta 1.5.–31.8. (TÄ)

SYYSKUU 2019

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
35			Hyrrä Investointituen ja aloitustuen 4. hakujakso jatkuu.				1 Pirkka MUISTA!
36	2 Sini Justus	3 Soili Soile	4 Ansa	5 Roni Mainio	6 Asko	7 Miro Milo Arho	8 Taimi
37	9 Vertti Isto Eevert	10 Kalevi	11 Santeri Santtu	12 Vilja Valma MUISTA!	13 Orvo	14 Iida Isla	15 Sirpa MUISTA!
38	16 Hilla Hille	17 Aila Aili	18 Tytti Tyyne	19 Reija	20 Varpu Vaula MUISTA!	21 Mervi	22 Mauri
39	23 Minja Miisa 30 Siru Sirja MUISTA!	24 Alvar Auno	25 Kullervo	26 Kuisma	27 Vesa	28 Arja Lenni	29 Mika Mikko

Maksetaan: Sokerijuurikkaan kuljetustuki 100 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

ELOKUU 2019						
M	T	K	T	P	L	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

LOKAKUU 2019						
M	T	K	T	P	L	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

MUISTA!

1.10. alkaen kerääjäkasvilohkot saa päättää muokkaamalla (YMK).

1.10. viherlannoitusnurmen saa päättää muokkaamalla, jos seuraava viljelykasvi kylvetään keväällä (YMK).

31.10. on syysilmoituksen viimeinen palautuspäivä. Kasvipeitteisyystoimenpiteeseen sitoutuneiden tilojen täytyy ilmoittaa alat joka vuosi, vaikka korvausta ei maksettaisikaan viherryttämisen vapautuksen vuoksi (YMK).

31.10. on viimeinen lannanlevityspäivä. Tee ilmoitus kuntaan, jos levität lantaa poikkeuksellisten sääolosuhteiden takia vielä marraskuussa. Lantaa ei saa levittää lumipeitteiseen, routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan (nitraattiasetus, TÄ).

Lanta-auman voi perustaa milloin tahansa. Tee ilmoitus kuntaan kaksi viikkoa ennen sen perustamista. Auma on levitettävä vuoden kuluessa (TÄ).

Selvitä maalajit ja teetä lanta-analyysit viiden vuoden välein (TÄ). Ympäristökorvaustiloilla vaaditaan lisäksi maa-analyysit. Huolehdi, että analyysit ovat valmiina seuraavan vuoden viljelyä varten (YMK).

Muista tehdä välitilinpäätös.

Viljelijän oppaat ja ehdot

LOKAKUU 2019

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
40	1 Rauno Raine Rainer	2 Valio	3 Raimo	4 Saija Saila Frans	5 Inka Inkeri	6 Pinja Minttu	
41	7 Pirjo Pirkko Piritta	8 Hllja	9 Ilona	10 Aleksi	11 Otso Ohto	12 Aarre Aarto	13 Tanja Taina Taija
42	14 Elsa Elsi	15 Helvi Heta	16 Stella Sirkku	17 Saana Saaga	18 Satu Luukas	19 Uljas	20 Kasper Jesper
43	21 Ursula	22 Anniina Anita	23 Severi	24 Rasmus Asmo	25 Sointu	26 Nina Amanda	27 Helli Helle
44	28 Simo	29 Alfred Urmas	30 Eila	31 Arttu Arto			

MUISTA!

MUISTA!

Maksetaan: Luonnonhaittakorvaus ja luonnonmukaisen tuotannon tuki n. 75 %, kasvihuonetuki n. 40 %, mehiläistalouden pesäkohtainen tuki 100 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

Hyrrä

Investointituen 4. hakujakso päättyy 15.10. ja 1. hakujakso alkaa 16.10.
Aloitustuen 4. hakujakso päättyy 31.10.

SYYSKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

MARRASKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

MUISTA!

1.11.–31.3. on kiellettyä levittää lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita pellolle. Lantaa voi kuitenkin levittää marraskuun loppuun asti, jos sateet ovat jatkuneet pitkään, märkyys estää lannanlevityksen ja siitä on ilmoitettu kuntaan lokakuun loppuun mennessä (nitraattiasetus, TÄ).

11.11. puutarhatuotteiden varastointituen hakuaika päättyy (lomake 228). Tukea haetaan Pohjanmaan tai Varsinais-Suomen ELYstä.

25.11. on viimeinen päivä palauttaa myöhässä ympäristökorvauksen syksyn pinta-alailmoitus, mutta tukea vähennetään 17 %.

Tee ajoissa eläinten rekisteri-ilmoitukset eläinrekistereihin (7 pvää syntymästä). Myöhässä tehdyt rekisteri-ilmoitukset aiheuttavat palkkioihin seuraamuksia (nautaeläinpalkkiot).

Tee lohkokohtainen kirjanpito loppuun. Tee viljelysuunnitelma, tilaa seuraavan vuoden siemenet, lannoitteet ja muut tuotantopanokset.

Nitraattiasetuksen tulkintaopas

Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti

PITÄISIKÖ TUODA ENEMMÄN ESILLE, ETTÄ TAIDANKIN OLLA HIILENSITOJA JA ILMASTOSANKARI JO NYT?

MITÄHÄN MUUTOKSIA TILALLA PITÄISI TEHDÄ JATKOSSA?

MARRASKUU 2019

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
44					1 Pyry Lyly	2 Topi Topias	3 Terho
45	4 Hertta	5 Reima	6 Mimosa	7 Taisto	8 Aatos	9 Teuvo	10 Martti
46	11 Panu	12 Virpi	13 Kristian Ano	14 Iiris	15 Janina Janika	16 Aarni Aarne	17 Eino Einari
47	18 Max Tenho	19 Liisa Elisa	20 Jari Jalmari	21 Hilma	22 Silja Seela Selja	23 Ismo	24 Lempi Sivi
48	25 Katja Kati Katri	26 Sisko	27 Hilkka	28 Heini Kaisla	29 Aimo	30 Antti Atte	

Hyrrä

Investointituen 1. hakujakso jatkuu.
Aloitustuen 1. hakujakso alkaa 1.11.

MUISTA!

MUISTA!

MUISTA!

Maksetaan: Ympäristökorvaus n. 75 %, ympäristösopimukset (kosteikon hoito, maatalousluonnon monimuotoisuus ja maiseman hoito, kurki-, hanhi- ja joutsen-pellot, alkuperäisrotujen kasvattaminen) 75 %, ympäristötuen erityistukisopimukset 100 %, alkuperäiskasvien ylläpitosopimus 100 %, metsämarjojen ja -sienten varastointituki 100 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

LOKAKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

JOULUKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Viljelijän oppaat ja ehdot

MUISTA!

31.12. asti pellon on oltava hallinnassa luonnonhaittakorvauksen saamiseksi. Jatka sopimusta tarvittaessa suullisesti. Peru LHK ja kotieläinkorotus maatalouskäytöstä poistuvalta lohkolta.

31.12. on ilmoitettava satoa tuottavien vihannesten syksyn kylvö- tai istutuspäivämäärät kuntaan (kansallinen peltotuki).

31.12. on ilmoitettava puutarhatuotteiden varastomäärät marras- ja joulukuulta Pohjanmaan tai Varsinais-Suomen ELYyn varastointitukea varten.

1.1.–31.12. on EUn eläinpalkkioiden määräytymisjakso. Pidä rekisterit kunnossa ympäri vuoden.

1.1.–31.12. tuenhakijan on noudatettava täydentäviä ehtoja.

1.1.–31.12. peltoalan on täytettävä tukikelpoisuusedellytykset. Esimerkiksi raivioiden on oltava peltoa vuoden alusta alkaen.

Tarkista, että vuokrasopimukset ovat voimassa. Suullinen vuokrasopimus on voimassa kaksi vuotta. Muista sopimuksia päivittäessäsi siirtää myös tukioikeudet! Se pitää tehdä erikseen, pelkkä vuokrasopimus maanomistajan kanssa ei riitä.

JOULUKUU 2019

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
48							1 Oskari
49	2 Unelma Anelma	3 Meri Vellamo	4 Airi Aira	5 Selma	6 Niko Niklas Niilo	7 Sampsa	8 Kyllikki
50	9 Anna Anne Anu	10 Jutta	11 Tatu Daniel	12 Tuovi	13 Seija	14 Jouko	15 Nooa Heimo
51	16 Aada Auli	17 Raakel	18 Aapo Rami	19 Iiro Iikka Iisakki	20 Benjamin	21 Tomi Tuomas	22 Raafael
52	23 Senni Noel	24 Aatami Eeva	25	26 Teppo Tapani	27 Hannu Hannes	28 Piia	29 Rauha
1	30 Taavi Taavetti	31 Silvo Sylvester					

MARRASKUU 2019						
M	T	K	T	P	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

TAMMIKUU 2020						
M	T	K	T	P	L	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Hyrrä

Investointituen ja aloitustuen 1. hakujaksot jatkuvat.

MUISTA!

Maksetaan: Luonnonhaittakorvauksen loppuosa n. 25 %, kansalliset peltotuet 100 %, perus- ja viherryttämistuki, nuoren viljelijän tuki (EU) ja peltokasvipalkkio n. 95 %, eläinten hyvinvointikorvaus 50 %, nauta- ja lypsylehmäpalkkio (EU) n. 70 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

MUISTA!

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

MUISTA!

Uusi tukivuosi alkaa. Pidä huolta, että haet tukia ja korvauksia ja myös niiden maksatuksia. Muista ilmoittaa mm. eläinmäärät ympäri vuoden. Kysy maaseututoimistosta lisätietoja.

Uusi tuottaja! Tarkista, että kotieläintukiin liittyvä osallistumisilmoitus on voimassa.

Eläinten hyvinvointikorvauksen hakuaika on tammikuussa. Sitä voi hakea myöhästyneenä 25 päivää, mutta korvaukseen tulee vähennystä 1 % joka päivä. Sitoumusaika on 1.1.–31.12, joten ehtojen on täytyttävä vuoden alusta alkaen. Korvaus on haettava vuosittain Vipu-palvelussa.

Tarkista heti tammikuussa vuoden 2019 nautarekisteritiedot, kuten emolehmähiehon käyttötapa. Nautaeläinpalkkio määräytyy keskimääräisen eläinmäärän perusteella 1.1.–31.12.19, mainitut päivät mukaan lukien. Mukaan lasketaan rekisterissä olleet palkkiokelpoiset emolehmät, emolehmähiehot, sonnit, härät, saaristohiehot ja lypsylehmät (LHK, pohjoiset kotieläintuet naudoille). Tarkista, että sikojen, lampaiden, vuohien, hevosten ja siipikarjan tiedot ovat oikein (LHK).

15.1. maidon suoramyyntituen hakijoiden on viimeistään palautettava suoramyynti-ilmoitus (lomake 230).

31.1. mennessä on toimitettava selvitys kuntaan kutun maidon käytöstä ajalta 1.1.–31.12.19 (lomake 410, pohj. kotieläintuki, EU-eläinpalkkiot, kuttupalkkio)

31.1. on ilmoitettava eläinmäärät sikarekisteriin ajalta 1.9.–31.12.19 (TÄ).

31.1. on viimeistään tehtävä karitsointi-ilmoitukset lammas- ja vuohirekisteriin. Niitä käytetään vuoden 2019 keskimääräisen eläinmäärän laskemiseen. Karitsoinnista on ilmoitettava rekisteriin puolen vuoden sisällä (EUn kotieläinpalkkiot).

1.1.-31.12.19 määräytyvät pohjoisten kotieläintukien perusteet (naudat, teurashiehot, sonnit, härät, uuhet, kutut). Ilmoita tarvittaessa viime vuoden eläinten määrä erillisellä ilmoituksella kuntaan (LHKn kotieläinkorotus, luomukorvaus, EHK, sika- ja siipikarjatalouden tuki).

Eläinten hyvinvointi

ELÄINTEN HYVINVOINTI ON AINA TÄRKEÄÄ. PITÄÄPÄ MUISTAA HAKEA ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUSTA TÄNÄKIN VUONNA.

TAMMIKUU 2020

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
1			1 MUISTA!	2	Aapeli 3	Elmeri Elmo 4	Tiitus Ruut 5 Lea Leea
2	6 Harri	7 Aku Aukusti	8 Titta Hilppa	9	Veikko Veli Veikka 10	Nyyrikki 11	Kari Karri 12 Toini
3	13 Nuutti	14 Saku Sakari	15 Solja MUISTA!	16	Ilmari Ilmo 17	Toni Anton 18	Laura 19 Henri Henna
4	20 Sebastian	21 Oona Netta	22 Visa	23	Enni Enna Eini 24	Senja 25	Pauli Paavo 26 Joonatan
5	27 Viljo	28 Kalle Kaarlo	29 Valtteri	30	Irja 31 MUISTA!	Alli	

JOULUKUU 2019

M	T	K	T	P	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

HELMIKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Maksetaan: Maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

Hyrrä

Investointituen 1. hakujakso päättyy 15.1. ja 2. hakujakso alkaa 16.1.
Aloitustuen 1. hakujakso päättyy 31.1.

Eläinmääräilmoitukset

Maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset

IHANAA, VIHDOINKIN LOMALLE! VILJELYSUUNNITELMA ON TEHTY, MAA- JA LANTANÄYTTEIDEN SEKÄ VUOKRASOPIMUSTEN VOIMASSAOLOAJAT TARKISTETTU JA PAPERIT OJENNUKSESSA. JIPPII!

MUISTA!

17.2. on viimeistään ilmoitettava siipikarjan, hevosten ja ponien kuukausittaiset toteutuneet eläinmäärät sekä luomusikojen tuotantotauot ajalta 1.1.–31.12.19 (Vipu). Ne tarvitaan luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotusta, sika- ja siipikarjatalouden sekä luonnonmukaisen kotieläintuotannon tukea varten. Eläinmääräilmoitusta ei tarvitse palauttaa, jos vaadittava minimieläintiheys täyttyy ilman siipikarjan, hevosten tai ponien määrääkin. Minimieläintiheys on 0,35 ey ja luomussa 0,30 ey korvauskelpoista peltohehtaaria kohti. Eläinmääräilmoituksen myöhästyminen alentaa tukea 1 % päivässä 25 päivän ajan, pl. sika- ja siipikarjatalouden tuki. Hevoseläimistä on toimitettava tarkemmat tiedot liitteellä.

17.2 on ilmoitettava sika- ja siipikarjatilojen vuonna 2019 toteutuneet eläinmäärät eläinten hyvinvointikorvausta varten (Vipu). Korvaus maksetaan nauta-, lammas- ja vuohitiloille toimenpidekohtaisesti. Korvaus maksetaan eläinrekistereistä kertyvien tukikelpoisuuspäivien perusteella.

28.2. on viimeistään haettava kasvihuonetukea Pohjanmaan tai Varsinais-Suomen ELYltä.

Muista tehdä maatilan alv- ja veroilmoitus.

Tarkista, että eläimillä on riittävästi kuiviketta. Eläimet eivät saa olla lantaisia (eläinsuojelulaki).

Tarkista, että tuotannon kirjanpitovaatimukset ovat kunnossa, esimerkiksi rehujen jäljitettävyys-, lääkitys- ja eläinrekisteritiedot (TÄ). Maatalouden kirjaamisvaatimukset löydät osoitteesta *ruokavirasto.fi*.

HELMIKUU 2020

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
5						1 Riitta	2 Jemina Lumi Aamu
6	3 Hugo Valo	4 Ronja Armi	5 Asser	6 Tiia Terhi Teija	7 Riku Rikhard	8 Laina	9 Raija Raisa
7	10 Elina Ella Ellen	11 Iisa Isabella	12 Elma	13 Sulo	14 Tino Voitto Valentin	15 Sipi	16 Kai
8	17 Väinö Rita Karita MUISTA!	18 Kaino	19 Eija	20 Heli Heljä Helinä	21 Keijo	22 Tuuli Tuulia	23 Aslak
9	24 Matti Matias	25 Tuija Tuire	26 Nestori	27 Torsti	28 Onni Sisu MUISTA!	29	

Maksetaan: Maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

Hyrrä

Investointituen 2. hakujakso jatkuu.
Aloitustuen 2. hakujakso alkaa 1.2.

TAMMIKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

MAALISKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

AI NIIN, NYT ON AIKA HAKEA KOTIELÄINTUKIEN ENNAKKOA.

EI EI KANASET,
EI VIELÄ KARATA ULOS TÄSSÄ KUUSSA...

Pohjoinen kotieläintuki

MUISTA!

Pohjoisen kotieläintuen ennakkoa on haettava erikseen maaliskuussa (emolehmät, emolehmähiehot, sonnit, härät, teurastetut hiehot, uuhet ja kutut). Tarkista hakuaika! Jos et hae ennakkoa, tuki maksetaan jättämäsi osallistumisilmoituksen mukaan lopullisena tukena keväällä 2021. Pohjoisen tuen ehtona oleva osallistumisilmoitus on oltava voimassa (Vipu).

Maaliskuussa on haettava kansallista sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea, joko ennakkoa tai suoraan lopullista tukea (Vipu).

1.3. alkaa eläinsuojelulain mukaan siipikarjan ulkonapitokielto. Se kestää toukokuun loppuun saakka. Asetus koskee sekä kaupallista toimintaa, luonnonmukaista tuotantoa sekä harrastesiipikarjan pitoa.

31.3. saakka lannanlevitys on kielletty (TÄ).

Ympäristökorvauksen sitoumuskausi päättyy 30.4. Huomioi sen aiheuttamat muutokset viljelysuunnittelussa.

Vuokraa ylimääräiset tukioikeudet, että et menetä niitä. Jos tukioikeuksia jää kaksi vuotta peräkkäin käyttämättä, ne siirretään kansalliseen varantoon.

MAALISKUU 2020

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
9	HELMIKUU 2020 / HUHTIKUU 2020			Investointituen 2. hakujakso päättyy 15.3. ja 3. hakujakso alkaa 16.3. Aloitustuen 2. hakujakso jatkuu.			1 Alpo MUISTA!
10	2 Virve Fanni Virva	3 Kauko	4 Ari Arsi	5 Leila Laila	6 Tarmo	7 Tarja Taru Taika	8 Vilppu
11	9 Auvo	10 Aurora Aura	11 Kalervo	12 Reijo Reko	13 Erno Tarvo	14 Matilda Mette	15 Risto
12	16 Ilkka	17 Kerttu	18 Eetu Edvard	19 Juuso Josefiina	20 Aki Kim Joakim	21 Pentti	22 Vihtori
13	23 Akseli 30 Usko	24 Kaapo Gabriel 31 Irma Irmeli MUISTA!	25 Aija Aava	26 Manu Manne	27 Sauli Saul	28 Armas	29 Joni Joonas

Maksetaan mahdollisesti kuun aikana:
Alkuperäisrotujen kasvattamisen loppumaksu n. 25 %, puutarhatuotteiden varastointituki 100 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-aluella

Kasvinsuojelu

MUISTA!

1.4. on sallittua levittää lantaa tai orgaanista lannoitetta pellolle, jos maa on niin sula ja kuiva, ettei valumia tule. Kuivalantaa, jonka kuiva-aineprosentti on vähintään 30, voi säilyttää pellolla ilman ilmoitusta neljän viikon ajan ennen sen levittämistä (nitraattiasetus, TÄ).

30.4. uuden luomusitoumusta hakevan tilan tai kasvitilasta luomueläintilaksi muuttuvan on hakeuduttava luomutuotannon valvontaan. Myös koulutuksen on oltava käyty. Seuraa osoitteesta *ruokavirasto.fi*, voiko uusia sitoumuksia tehdä tai voiko siihen lisätä uusia eläinlajeja (LUO).

30.4. suorita ympäristökorvauksen verkkotentti, jos sinulle siirrettiin tai siirtyi sitoumus 2019. Verkkotentin voit suorittaa Vipu-palvelun kautta (YMK).

Tee peruslohkojen jakaminen, yhdistäminen ja poistaminen maatalouskäytöstä Vipu-palvelussa. Näin lopulliset peruslohkotiedot ovat valmiina päätukihakua varten.

Seuraa sokerijuurikkaan kuljetustuen hakuaikaa.

RUISKUN TESTAUS PITÄÄ TEHDÄ VIIDEN VUODEN VÄLEIN. TÄNÄ VUONNA PITÄÄ TEHDÄ SE KASVINSUOJELUTUTKINTOKIN, EDELLISESTÄ ON JO VIISI VUOTTA. NO, URAKOINTI OY:N RUISKUTTAJALLA ON AINAKIN TUTKINTO VOIMASSA.

HUHTIKUU 2020

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
14			1 Peppi Raita Pulmu MUISTA!	2 Pellervo	3 Veeti Sampo	4 Ukko	5 Ira Irina
15	6 Ville Vili Jami	7 Allan	8 Suoma	9 Elias Eelis Eeli	10 Tero	11 Minea Verna	12 Julia Julius
16	13 Tellervo	14 Taito	15 Linda	16 Patrik Jalo	17 Otto	18 Valto Valdemar	19 Pilvi Pälvi
17	20 Nella Lauha	21 Anssi Anselmi	22 Alina	23 Jyrki Jyri Jori	24 Pertti Albert	25 Marko Markus	26 Teresa Tessa
18	27 Merja	28 Ilpo Tuure	29 Teijo	30 Miia Mira Mirva MUISTA!			

Maksetaan mahdollisesti kuun aikana: Kansalliset kotieläintuet (pohjoinen nautatuki, kuttu- ja uuhituki, sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki) vuoden 2019 loppuosa n. 25 % (tai 100 %, jos et ole hakenut ennakkoa) ja vuoden 2020 ennakko n. 75 %, kasvihuonetuotannontuki n. 60 % ja ympäristösopimukset n. 15 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

Hyrrä

Investointituen 3. hakujakso jatkuu.
Aloitustuen 2. hakujakso päättyy 30.4.

MAALISKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

TOUKOKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MUISTA!

1.5. viljelijä voi irtisanoutua vuonna 2015 tekemästään ympäristökorvaussitoumuksesta ilman korvausten takaisinperintää (YMK).

1.5. aikaisintaan saa lopettaa suojavyöhykenurmen (YMK).

1.5. tarkista, saako 2019 ensimmäisen kerran ilmoitetut luonnonhoitopellot lopettaa (YMK).

1.5. luomutilojen on haettava viimeistään ennen tuotantopanosten hankkimista poikkeuslupa ELYltä tavanomaisten siementen tai taimien käyttöön. Poikkeustilanteissa hyvin perusteluin lupaa voi hakea muulloinkin, mutta se on voimassa vain kasvukauden loppuun (LUO).

1.5.–30.4. ympäristösitoumusalan on oltava hallinnassa. Jos alue poistuu maatalouskäytöstä, tukia voidaan periä takaisin sitoumuskaudelta (YMK). Tarkista ELYstä ympäristösopimusalan hallintaan liittyvät asiat.

1.5.–31.7. maisemapiirrealoilla olevia suojeltuja puita ei saa leikata lintujen pesimäaikaan (TÄ).

1.5.–30.9. eläinsuojelulain mukaan parsinavetassa olevien lehmien on päästävä jaloittelemaan laitumelle tai jaloittelutarhaan vähintään 60 päivän ajan. Eläinsuojelulain mukaan vapautusta voi hakea aluehallintoviranomaiselta kolmen vuoden välein.

1.5.–30.9. hyvinvointikorvausta saavien tilojen naudoilla, lampailla, sioilla ja vuohilla on 60/90 päivän laidunnusaika. Pidä laidunnuksesta kirjaa eläinryhmittäin (EHK).

31.5. eläinmääräilmoituksen on oltava tehty sikarekisteriin ajalta 1.1.–30.4. (TÄ).

31.5. saakka kanojen ja kalkkunoiden ulkoilu on kielletty (1.3.–31.5).

Seuraa kuntaan tehtävien peruslohkomuutosten aikataulua. Jos ilmoitat annetun ajan jälkeen, soita kunnan maaseutuviranomaiselle saadaksesi peruslohkotunnuksen (TÄ).

Kylvä kerääjäkasvi peltoviljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viimeistään orasvaiheessa (yksivuotisilla puutarhakasveilla 15.8. mennessä) (YMK). Tämän kalenterin taulukoista voit tarkistaa yleisimmät peltoviljelyä koskevat ehdot sekä suojakaistat.

Muista tehdä peto- ja lintuvahinkoilmoitukset. Ota yhteys kuntaan. Haku on jatkuva.

HYVÄ, ETTÄ LANTANÄYTTEEN TULOKSET TULIVAT AJOISSA. ONNEKSI PÄÄSEN KOHTA ALOITTAMAAN, ETTÄ EHDIN MULLATA KAIKEN LANNAN VUOROKAUDEN SISÄLLÄ.

TOUKOKUU 2020

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
18				Aloitustuen 3. hakujakso alkaa 1.5. Investointituen 3. hakujakso jatkuu.	1 Vappu MUISTA!	2 Viivi Vuokko	3 Outi
19	4 Roosa Rosa Ruusu	5 Melina Melissa	6 Ylermi	7 Helmi	8 Heino	9 Timo Timi	10 Aino Aini Aina
20	11 Osmo	12 Lotta	13 Kukka Floora	14 Tuula	15 Sonja Sofia	16 Essi Ester	17 Maisa Rebekka
21	18 Eero Erkki	19 Emma Emilia	20 Karoliina Lilja	21 Konsta Kosti	22 Hemmo	23 Lyydia Lyyli	24 Tuukka Touko
22	25 Urpo	26 Minna VIlma	27 Ritva	28 Alma	29 Oliver Olivia	30 Pasi	31 Helka Helga MUISTA!

HUHTIKUU 2020						
M	T	K	T	P	L	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

KESÄKUU 2020						
M	T	K	T	P	L	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Maksetaan mahdollisesti kuun aikana: Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus 100 %, luomun loppuosa n. 25 % ja luomun kotieläinkorotus 100% sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

MUISTA!

1.6. alkaen kanat ja kalkkunat saavat eläinsuojelulain mukaan ulkoilla. Ulkonapitokielto 1.3–31.5 koskee kaikkia tiloja.

15.6.

• päätukihaku päättyy Vipu-palvelussa klo 23.59. Tarkista, mitä tukia voit hakea vuonna 2020, mistä mahdollisesti luopua tai mitä toimenpiteitä vaihtaa ilman takaisinperintää. Tarkista erityisesti ympäristökorvaus.

• hae kaikkia aikomiasi tukia, korvauksia ja maksatuksia.

• on viimeinen päivä ilmoittaa peruslohkomuutoksista ja hallinnan siirrosta, kuten pellon ostosta, myynnistä ja vuokraamisesta.

• tee tarvittavat viljelysopimukset esim. tärkkelysperunalle ja sokerijuurikkaalle.

• pinta-alan, jolle haetaan tukia, on oltava hallinnassa. Siirrä myös tukioikeudet, kun uusit vuokrasopimuksia.

Ns. uudet tilat ja viljelijät:

• joissakin tapauksissa mm. uudet tai nuoret viljelijät voivat hakea uusia tukioikeuksia varannoista, mutta vain yhden kerran (lomake 289).

• uusien luomutuottajien on haettava luomutuotannon sitoumusta ja ensimmäinen tarkastus on oltava tehtynä.

• uusien tilojen, myös mehiläistarhaajien, on rekisteröidyttävä eläintenpitäjäksi ja tehtävä pitopaikkailmoitukset.

• uusien nauta-, lammas- ja vuohitilojen on palautettava osallistumisilmoitus.

30.6. on viimeinen kylvöpäivä. Jos kylvät myöhemmin, kirjaa syy lohkomuistiinpanoihin (TÄ).

30.6. mennessä yksivuotiset puutarhakasvit on ympäristösitoumuksen mukaan oltava katettu. Monivuotisilla kasveilla leikattava nurmikate on oltava kaikki viljelyvuodet (YMK).

30.6–31.8. pitää viljelykasvin osuus pystyä toteamaan (VIH).

Muista toteuttaa voimassaolevien, ns. vanhojen, vielä päättymättömien ympäristösopimusten vaatimat hoitotoimenpiteet (YMP. SOP.).

Voit muuttaa päätukihaun jälkeen virheellisesti ilmoitettuja kasveja niin, ettei korvaustaso kuitenkaan nouse, tai perua huonojen kasvustojen tukia. Kysy lisää kunnasta muista mahdollisuuksista tehdä muutoksia.

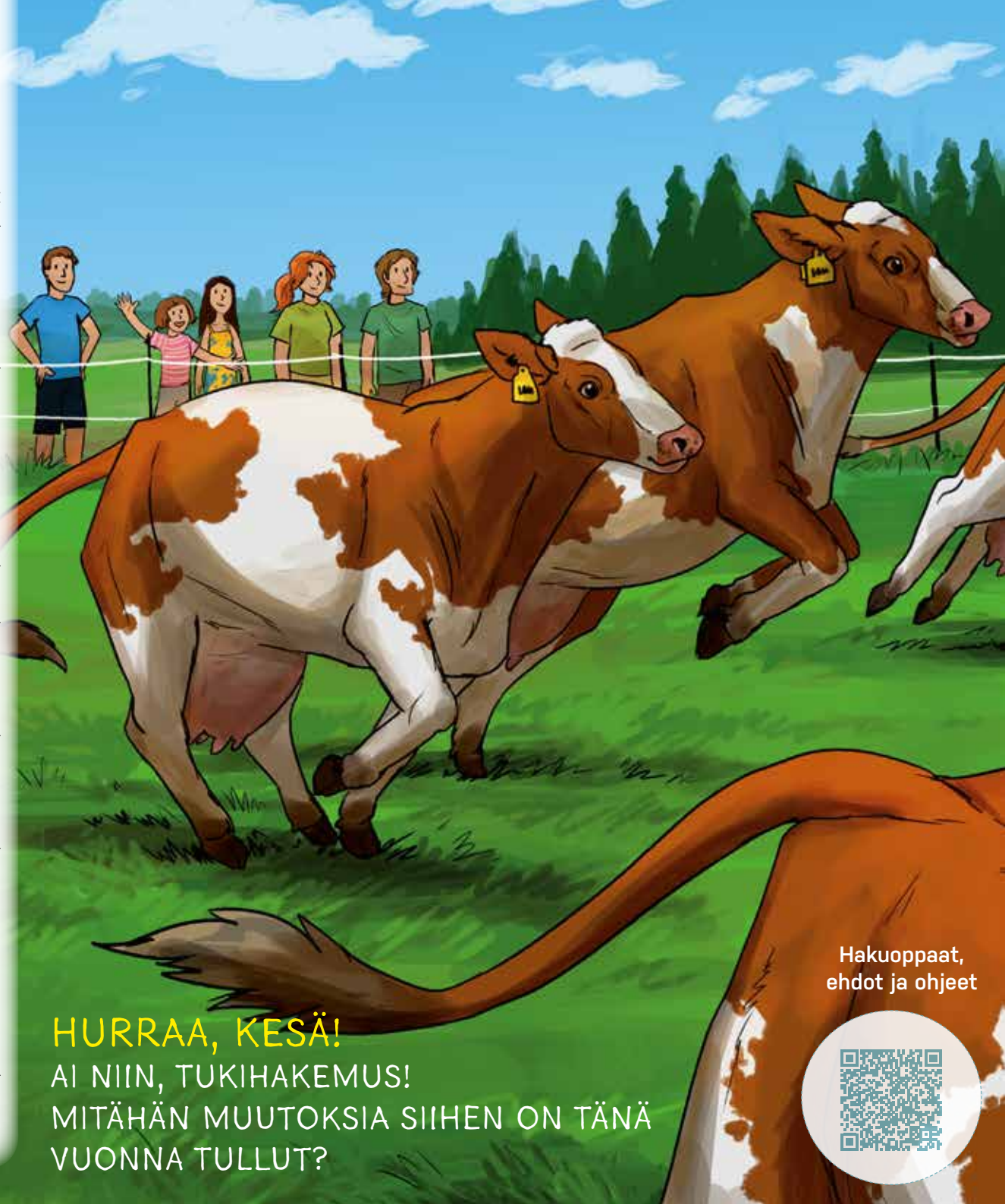

HURRAA, KESÄ!

AI NIIN, TUKIHAKEMUS!
MITÄHÄN MUUTOKSIA SIIHEN ON TÄNÄ VUONNA TULLUT?

Hakuoppaat, ehdot ja ohjeet

VARMISTA PÄÄTUKIHAUN AIKATAULU!

KESÄKUU 2020

Tarkista tukiehdot ja maksatus: RUOKAVIRASTO

	ma	ti	ke	to	pe	la	su	
23	1 Teemu MUISTA!	2	3 Venla	4 Viola Orvokki	5 Toivo	6 Sulevi	7 Kyösti Kustaa	Suvi Roope Robert
24	8 Salomon	9	10 Ensio	11 Seppo	12 Immi Impi	13 Esko	14 Raili Raila	Pihla Kielo
25	15 Moona Viena MUISTA!	16	17 Päivi Päivikki	18 Urho	19 Tapio	20 Siiri	21 Into	Ahti
26	22 Paula Pauliina	23	24 Aatu Aatto	25 Juha Janne	26 Uuno	27 Jarkko Jere	28 Elviira Elvi	Leo
27	29 Petri Pekka	30 Päivö Päiviö MUISTA!						

Maksetaan mahdollisesti kuun aikana: Nautaeläinpalkkiot (EU) n. 30 %, lammas- ja vuohipalkkiot (EU) 100 %, perus- ja viherryttämistuki, nuoren viljelijän tuki (EU) ja peltokasvipalkkio n. 5 %, eläinten hyvinvointikorvaus n. 50 %, ympäristökorvaus ja -sopimukset n. 25 % sekä maidon kansallinen tuotantotuki C-alueella

TOUKOKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

HEINÄKUU 2020

M	T	K	T	P	L	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Hyrrä

Investointituen ja aloitustuen 3. hakujakso jatkuu.

PROSENTIT HALTUUN 2019 C-alueella ja AB-II-kohdentamisalueella (Jämsä ja Kuhmoinen)

Viherryttäminen	Viljelijä vapautuu kokonaan viljelyn monipuolistamisesta silloin, jos: • yli 75 % maatilan *peltoalasta* on nurmea, kesantoa, palkokasveja tai näiden käyttötapojen yhdistelmää tai • yli 75 % maatilan tukikelpoisesta *maatalousmaasta* on pysyvää nurmea, nurmea tai näiden käyttötapojen yhdistelmää. • yli 50 % maatilasi peltoalasta on sellaista alaa, jota et ole ilmoittanut edellisvuoden tukihakemuksessasi, ja jos maatilasi koko peltoalalla viljellään eri viljelykasvia kuin edellisenä kalenterivuonna.
Nuoren viljelijän tuki	Nuoren viljelijän tuen saamisen ehdot: • Kaikkien yhtymän osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän tuen ehdot. • Jakamaton kuolinpesä: Kaikkien kuolinpesän osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän tuen ehdot. • Osakeyhtiömuotoisessa maatalousyrityksessä nuorella viljelijällä on oltava hallinnassa yli 50 % osakeyhtiön osakkeista ja äänimäärästä. • Osuuskunnassa nuoria viljelijöitä on oltava yli 50 %. • Kommandiittiyhtiössä nuoret viljelijät ovat vastuunalaisia yhtiömiehiä. Heitä on oltava yli 50 % kaikista yhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä. • Avoimessa yhtiössä kaikkien yhtiömiesten ja yhtymissä sen jäsenten on oltava nuoria viljelijöitä.
Ympäristö-korvaus	• Lietelannan sijoittaminen peltoon ja ravinteiden sekä orgaanisten aineiden kierrättäminen: korvausta maksetaan enintään 60 %:lle sitoumusalasta. • Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen: kuivalannan tai lannasta erotetun kuivajakeen kuiva-ainepitoisuus on oltava vähintään 20 %. • Luonnonhoitopeltoa (LHP) ja monimuotoisuuspeltoa voi C-alueella olla yhteensä enintään 15 % ja AB-II-alueella 20 % maatilan sitoumusalasta. • LHP:a saa olla C-alueella enintään 5 % ja AB-II-alueella 20 %. • Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys on ilmoitettava vuosittain ja sitä on oltava aina vähintään 20 % sitoumusalasta. • Kerääjä- ja saneerauskasvien korvausta maksetaan enintään 25 % sitoumusalasta. • Suojavyöhykenurmen nurmisiemenseoksessa typensitojakasveja saa olla enintään 20 %. • Maisemakasviseoksessa voi olla myös nurmi- ja heinäkasveja, mutta niiden osuus siemenseoksesta voi olla enintään 30 %. • Viherlannoitusnurmen siemenseoksessa on oltava vähintään 20 % typensitojakasvin siementä. • Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla: rivin tai rivivälin katemateriaalin on peitettävä katettavan maan pinnasta 90 %. • Peltolohkojen osilla, joiden kaltevuus on vähintään 15 %, on lietelanta, virtsa ja nestemäiset orgaaniset lannoitevalmisteet sijoitettava (TÄ). • Kotieläinten lannan typestä ja fosforista huomioidaan 100 % levitysajankohdasta riippumatta (TÄ). • Lannan ja perunan solunesteen sisältämästä kokonaisfosforista lasketaan 100 %. • Turkiseläinten lannan, lihaluujauhon, elintarviketeollisuuden ruokajätteen sekä sakokaivo- ja puhdistamolietteen kokonaisfosforista lasketaan 60 %. • Tuhkan kokonaisfosforista lasketaan 40 %. TARKISTA KEVÄÄLLÄ 2020 ESIMERKIKSI LUONNONHOITOPELTOJEN JA SUOJAVYÖHYKKEIDEN MAHDOLLISET EHTOMUUTOKSET.
Luonnon-haitta-korvaus	Vuonna 2015 tehtyjä ympäristösitoumuskesantoja, luonnonhoitopeltoja ja suojavyöhykkeitä voi ilmoittaa enintään 25 % korvauskelpoisesta peltoalasta.
Luomu-sitoumus	• Luomutila voi ilmoittaa vuosittain kesantoja ja luonnonhoitopeltoja enintään 25 % sitoumusalasta. Jos raja ylittyy, korvaus alenee. • Ns. vanhalla luomutilalla on oltava myyntikasveja yhteensä keskimäärin vähintään 30 % sitoumusalasta. Uudella luomutilalla myyntikasvivaatimus pitää täyttyä neljäntenä ja viidentenä sitoumusvuonna.

©tukikalenteri 2019-2020

KESKI-SUOMEN MAASEUTUPALVELUT

YTA-KEURUU

maaseutuhallinto@keuruu.fi

Maaseutupäällikkö 30.9.2019 saakka:
eero.laskujarvi@keuruu.fi
040 752 7229
1.10. alk.
marjukka.kautto@keuruu.fi

JÄMSÄ
niina.vilen@keuruu.fi
040 848 3791

KUHMOINEN
marja-leena.rajala@kuhmoinen.fi
040 554 0887

KEURUU, MULTIA
tarja.saramaki@keuruu.fi
0400 321 108

MÄNTTÄ-VILPPULA, RUOVESI
heidi.kuutti-selkee@keuruu.fi
044 715 1302

PETÄJÄVESI
paivi.lehtomaki@keuruu.fi
040 054 2220

VIRRAT
hannu.hintala@keuruu.fi
044 715 1305

YTA-KEURUUN KEHITTÄMISYKSIKKÖ
(maaseudun kehittämisasiat YTA-alueella)
anna-liisa.liettya@keuruu.fi
040 648 7352

YTA-LAUKAA

Maaseututoimen johtaja
jari.halttunen@laukaa.fi
040 732 8659

LAUKAA A-L, UURAINEN
paivi.laasanen@laukaa.fi
050 413 0407

LAUKAA M-Ö, TOIVAKKA
matti.ilmonen@laukaa.fi
040 590 0768

HANKASALMI
markku.laitinen@laukaa.fi
040 015 7534

JYVÄSKYLÄ, MUURAME
aila.rekola@laukaa.fi
040 743 4506

JOUTSA, LUHANKA
panu.volanto@laukaa.fi
050 571 4180

YTA-PIHTIPUDAS

Maaseutupäällikkö
asta.herranen@pihtipudas.fi
044 459 6835

KARSTULA
seija.heinonen@pihtipudas.fi
044 459 6616

KARSTULA, KIVIJÄRVI, KYYJÄRVI
erkki.leppanen@kivijarvi.fi
044 459 7820

KINNULA
sinikka.linnakallio@kinnula.fi
044 459 6213

VIITASAARI
irene.kellokangas@viitasaari.fi
044 733 5650

YTA-SAARIJÄRVI

Maaseutupäällikkö
KANNONKOSKI
markku.rimmi@saarijarvi.fi
044 459 8245

KONNEVESI
pentti.kytola@saarijarvi.fi
040 014 3822

ÄÄNEKOSKI
jussi.kraft@saarijarvi.fi
044 459 8246

ÄÄNEKOSKI
eero.ruuska@saarijarvi.fi
040 730 2514

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

Cygnaeuksenkatu 1 • PL 250 • 40101 Jyväskylä • ely-keskus.fi/keski-suomi

MAATILAINVESTOINNIT JA ALOITUSTUKI (MYÖNTÖ):
jyrki.ijas@ely-keskus.fi
029 502 4547

MAATILAINVESTOINNIT (MAKSATUS):
vesa.hakkinen@ely-keskus.fi
029 502 4617

MAATILAINVESTOINNIT (RAKENNUSASIANTUNTIJA):
erja.vainionpaa@ely-keskus.fi
029 502 4076

ALOITUSTUKI (MAKSATUS):
vesa.hakkinen@elykeskus.fi
029 502 4617
ritva.halttunen@ely-keskus.fi
029 502 4614

PERUSTUKI JA TUKIOIKEUDET:
taina.pietilainen@ely-keskus.fi
029 502 4568

YMPÄRISTÖSOPIMUKSET:
merja.lehtinen@ely-keskus.fi
029 502 4570

LUOMUSITOUMUKSET JA -VALVONTA:
riitta.laitinen@ely-keskus.fi
029 502 4569

TULOTUKIEN HALLINNOINTI JA VALVONTA:
marja.vesteri@ely-keskus.fi
029 502 4611

NEUVO2020 -NEUVONTA:
jyrki.ijas@ely-keskus.fi
029 502 4547

NEUVO2020 (MAKSATUS):
ritva.halttunen@ely-keskus.fi
029 502 4614
vesa.hakkinen@ely-keskus.fi
029 502 4617

KASVINTARKASTUS:
aili.vuorenmaa@ely-keskus.fi
029 502 4541

TUKIKALENTERI MUISTUTTAA AJANKOHTAISISTA ASIOISTA

Hyvä viljelijä, olemme koonneet tähän kalenteriin maatalousyrittäjille tärkeät ehdot ja päivämäärät. Lähteenä on käytetty kevään 2019 tietoja. QR-koodit opastavat sinua tarvittaessa myös suoraan nettisivuille, joista löydät tarkempaa tietoa.

Kalenteri ei ole kaiken kattava tukiopas. Ajantasaisin tieto löytyy osoitteesta *ruokavirasto.fi*. Aina voit myös kääntyä suoraan oman alueesi maaseutuviranomaisten puoleen, he auttavat mielellään. Heidän yhteystietonsa löydät kalenterista.

Olemme pyrkineet muokkaamaan säädöstekstit ymmärrettävämmälle arkikielelle, mikä onkin ollut aika haasteellista.

Tukivuoden 2019 - 2020 kalenteri jaetaan Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maatiloille. Alueemme kuuluu C-tukialueeseen lukuun ottamatta Kuhmoisten kuntaa ja Jämsän AB-aluetta. AB-aluetta koskevat tiedot on merkitty, jos ne poikkeavat C-alueesta.

Tukikalenteri on tuotettu yhdessä Keski-Suomen *Toivo*-, Pohjois-Savon *Kohti Tulevaa II*- ja Pohjois-Karjalan *Tiedolla tuloksiin* -tiedonvälitys-hankkeiden kanssa. *Toivo*-tiedonvälityshankkeen nettisivuilta löytyy mm. kevään 2019 tuki-infojen materiaalia, tietoa sukupolvenvaihdoksesta sekä kuntakohtaista tietoa Keski-Suomen maatalouden tuotannosta ja taloudellisesta merkittävyydestä. Katso lisää MTK-Keski-Suomen sivuilta.

Toivottavasti kalenteri auttaa sinua arjen keskellä!

ANJA KETTUNEN
Toiminnanjohtaja
MTK-Keski-Suomi
040 840 5054
anja.kettunen@mtk.fi
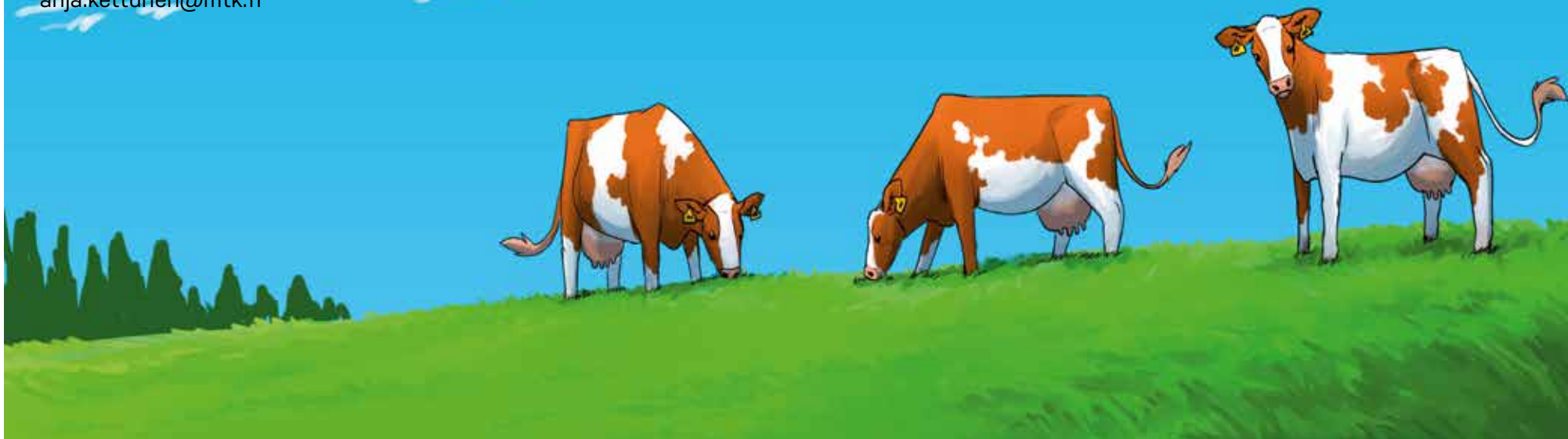
AILA REKOLA
Projektipäällikkö
Toivo-tiedonvälityshanke